

130. 1. behandling af budget 2025-28

Resumé

Politisk behandling

Økonomiudvalget (godkender punkt 1), 09.09.2024

Byrådet (godkender punkt 2), 17.09.2024

Dette er 1. behandling af budget 2025-28. Budgettet skal 2. behandles i Økonomiudvalget den 30. september 2024 og i byrådet den 8. oktober 2024.

Direktionen lægger et forslag frem til 1. behandlingen, som er i balance i forhold til den af byrådet vedtagne økonomiske politik, og i forhold til den samlede balance (kassebeholdningen) i 2025.

Kommunen har siden budgetseminaret fået tilført 73 mio. kr. i 2025 i øget finansiering. Det er uafklaret, om der kommer yderligere finansiering for 2026-28. Budgettilførslerne til de to udvalg finansieres af øgede indtægter fra regeringen i 2025, men er ikke fuldt finansieret i 2026-28, og medfører dermed underskud på den samlede balance.

I forhold til balancen til budgetseminaret, er der i dette budgetforslag medtaget en budgettilførsel i 2025 til BUU og PTLU, der fuldt ud dækker de vurderede budgetudfordringer. En del af budgettilførslen bliver aftrappet i de efterfølgende år i forventning om, at budgetudfordringerne løses i udvalgene ud fra de besluttede indsatser.

Dette forslag er udgangspunktet for budgetforhandlingerne.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Økonomiudvalget godkender, at det fremlagte budgetforslag fremsendes til byrådets 1. behandling
2. Byrådet beslutter at oversende budgettet til 2. behandling i byrådet og fastsætter fristen for ændringsforslag til den 23. september kl. 12.

Beslutning

Økonomiudvalget, 09.09.2024

Fraværende: Nickolai Hamann (O)

Ad 1: Godkendt.

Byrådet, 17.09.2024

Fraværende: Cathrine Riegels Gudbergsen (V), Githa Nelander (O)

Stedfortræder: Otto Poulsen (V).

Ad 2: Godkendt.

Sagsfremstilling

Indstilling til 1. behandlingen af budget 2025 - 2028

Processen omkring budgetlægningen for 2025

Ved igangsættelsen af arbejdet med budgetlægningen for 2025 (forår 2024) var det forventningen, at der ville være balance i budgettet frem mod 2025. Der var lagt op til et budget 2025 med fokus på at sikre implementering af de besluttede råderumsforslag fra sidste år og de mange kompenserende besparelser, som der var truffet beslutning om i løbet af året.

I budgetstrategien, godkendt i Økonomiudvalget d. 18. marts 2024, blev det besluttet at skaffe et råderum på 23,8 mio. kr. i 2025 ved en kombination af primært tekniske besparelser og en rammereduktion på alle områder på 0,2 % (8,3 mio. kr.). Råderummet blev besluttet for at konsolidere budgettet, hvis der skulle vise sig udfordringer i løbet af året. Hvis der ikke opstod udfordringer, kunne råderummet bruges til politiske prioriteringer.

Usikkerhed omkring indtægtsgrundlag

Beregningen af kommunens indtægter viste frem mod budgetseminaret i august, at der var en markant årlig nedgang i kommunens indtægter fra 2025 og frem. Det skyldes hovedsageligt omlægningen af beskatningen af grundværdier, hvor en del kommuner, herunder Næstved, er kommet kraftigt i klemme i statens fastsættelse af grundskyldspromillerne på et fejlagtigt vurderingsgrundlag. Herudover er der indregnet nogle tekniske forhold i Økonomaftalen for 2025, som medførte, at kommunerne fik langt mindre finansiering end tidligere vurderet. Situationen omkring kommunernes manglende finansiering, som rammer meget skævt mellem kommunerne, har fyldt meget i Finansministeriet, Skatteministeriet og KL i perioden efter sommerferien. Næstved Kommune har været en af de kommuner, der har henvendt sig til ministrene, og lagt pres på KL for at finde en løsning på finansieringsproblemerne og den helt uholdbare situation, som er opstået i mange kommuners budgetlægning.

Kompensation til kommunerne i forbindelse med Finanslovsforslaget - i første omgang for 2025

Regeringen har i forbindelse med fremlæggelse af Finanslovsforslaget for 2025 den 30. august 2024 offentliggjort, at kommunerne samlet set får en kompensation på 2,5 mia. kr. i 2025 for de tekniske forhold i Økonomaftalen for 2025, samt de store skævheder, der er opstået i kommunernes grundskyldsindtægter. Næstved Kommunes andel af kompensationen er på 73,4 mio. kr. i 2025. Beløbet dækker en kompensation for grundskyld på 28,6 mio. kr. og en generel kompensation på 44,8 mio. kr. Kompensationsbeløbene er kun givet for 2025.

Finansministeren udtalte på pressemødet, at regeringen og kommunerne må drøfte hvordan det bedst kan håndteres for 2026 og frem. Dette vil formodentlig blive i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2026 i maj/juni 2025. Med andre ord hersker der stor usikkerhed om fremtidige indtægter i overslagsårene 2026-2028.

Den store kompensation for 2025, og manglende afklaring af, hvordan udviklingen i indtægterne ser ud for 2026 og frem, giver naturligvis en stor usikkerhed i kommunens budgetlægning for overslagsårene (2026-28). Budgetforslaget til 1. behandlingen har også meget store forskelle i, hvordan overskuddet på den strukturelle balance, samt den samlede balance (kassebeholdningen) ser ud i 2025 og de efterfølgende tre år.

Budgetforslaget er korrigeret siden budgetseminaret

De udfordrede udvalg kompenseres fuldt ud i 2025

Direktionen anbefaler, at budgetudfordringerne i de udfordrede udvalg løses i 2025, så budgetterne kan overholdes, og udvalgene alene skal arbejde med implementering af de mange spareforslag, som de har besluttet for at nedbringe udfordringerne til, hvor de er nu. Der er udfordringer på Børne- og Uddannelsesudvalget, Plan-, Teknik- og Lokaldemokratiudvalget samt Socialudvalget. På Socialudvalgets område er der dog øgede indtægter fra salg af pladser til andre kommuner efter nye beregninger af prisen for pladser. De øgede indtægter kan løse udvalgets resterende budgetudfordringer udover de allerede vedtagne besparelser.

Varigt løft til Børne- og Uddannelsesudvalget på 20 mio. kr. samt lov- og cirkulæremidler på 6,1 mio. kr.

Udfordringerne i Børne- og Uddannelsesudvalget er så betydelige, at der skal et varigt løft til. Der er indarbejdet et varigt løft på 20 mio. kr. og herudover anvendes 6,1 mio. kr. fra lov- og cirkulærepragram ligeledes til varigt at dække

budgetudfordringerne. Derudover er der indarbejdet et midlertidigt løft på 16 mio. kr. i 2025, der aftrappes til 10 mio. kr. i 2026 og 5 mio. kr. i 2027 og 0 kr. i 2028.

Budgettet til Plan-, Teknik- og Lokaldemokratiudvalget løftes kun i 2025 (med 3,8 mio. kr.), idet der er bestilt analyse af kollektiv trafik, som udgør den største del af udvalgets budgetudfordring.

Finansiering af de ekstra afsatte midler til de udfordrede udvalg

Efter regeringens udmelding om ekstraordinært finansieringstilskud samt kompensation vedr. grundskyld er kommunens finansieringsside forbedret med 73,4 mio. kr. i 2025. Der er ikke ændret på finansieringsforudsætningerne for 2026-28.

I budgetforslaget indgår ikke et eventuelt kvalitetsløft af ældreområdet som følge af økonomiaftalen.

Nedenstående tabel viser ændringerne i skemaform.

Ændringer, anbefalet af direktionen	2025	2026	2027	2028
Bloktilskud til udsat skolestart	3.137	3.137	3.137	3.137
Bloktilskud fra til at nedbringe klassestørrelser	970	1.659	2.038	2.038
Bloktilskud til let tilgængelige behandlingstilbud (50%)	2.000	2.000	2.000	2.000
Tilførsel af ovenstående 3 bloktilskud til BUU	-6.107	-6.796	-7.175	-7.175
Tilførsel af varigt budgetløft til BUU pga. underskud	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Tilførsel af midlertidigt budgetløft til BUU pga. underskud	-16.000	-10.000	-5.000	0
Budgetudfordring PTLU (Kollektiv transport / vejafvandingsbidrag)	-3.756			
Øget finansieringstilskud fra staten	44.800			
Kompensation vedr. grundskyld	28.600			
Flytte tilbagebetalingspulje arbejdsmarked fra drift til finansiering	15.000	15.000	15.000	15.000
Tilbagebetalingspulje på finansiering	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Pris- og lønregulering af ovenstående ændringer		537	734	578
Ændringer i alt	33.644	-30.000	-25.000	-20.000
Balance til 1. behandlingen	40.989	-35.510	-7.556	-75.528

Hvis vi får kompensation for grundskyld i overslagsårene 2026-2028, ser balancen således ud

	2025	2026	2027	2028
Kompensation grundskyld		28.600	28.600	28.600
Korrigeret balance, hvis kompensation også gives i 2026-28	40.989	-6.910	21.044	-46.928

Med ovenstående ændringer indarbejdet i budgettet, ser resultatopgørelsen således ud:

i 1.000 kr., 2025-prisniveau	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Driftsindtægter:				
Skat/tilskud udligning	6.599.646	6.822.894	7.105.215	7.370.734

Nettodriftsudgifter (ekskl. forsyning og ældreboliger)				
Økonomiudvalget	-786.236	-787.573	-791.355	-794.416
Beskæftigelses- og Rekrutteringsudvalget	-1.630.178	-1.674.155	-1.696.851	-1.720.355
Børne- og Uddannelsesudvalget	-1.673.985	-1.671.736	-1.671.739	-1.678.824
Klima, Miljø- og Friluftsturismeudvalget	-22.466	-25.194	-27.192	-27.192
Kultur og Idrætsudvalget	-144.062	-143.812	-143.812	-143.812
Plan-, Teknik- og Lokaldemokratiudvalget	-147.146	-144.166	-144.790	-145.386
Socialudvalget	-1.850.012	-1.877.965	-1.898.893	-1.920.187
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	-123.442	-122.150	-121.906	-121.906
Pris- og lønstigninger	0	-211.760	-433.592	-670.105
Driftsudgifter i alt	-6.377.526	-6.658.512	-6.930.131	-7.222.184
Renter	2.875	2.969	4.697	5.345
Strukturelt driftsoverskud	224.995	167.351	179.782	153.895
Nettoanlægsudgifter ekskl. Ældreboliger og det brugerfinansierede område	-129.631	-149.959	-145.952	-194.770
Resultat af det skattefinansierede område	95.364	17.392	33.830	-40.875
Finansiering				
Optagne lån	18.050	11.750	11.750	11.750
Afdrag på lån (langfristet gæld)	-75.466	-67.693	-56.178	-49.445
Øvrige finansforskydninger (indefrysningsordning, ejendomsskatter)	3.041	3.041	3.042	3.042
Finansiering i alt	-54.375	-52.902	-41.386	-34.653
Samlet balance på det skattefinansierede område	40.989	-35.510	-7.556	-75.528
Resultat af det brugerfinansierede område samt ældreboliger	0	0	0	0
Samlet over- eller underskud	40.989	-35.510	-7.556	-75.528

+ = overskud, - = underskud

Budgetforslaget er baseret på statsgaranti

I budgetforslaget indgår statsgaranterede skatte- og tilskudsindtægter i 2025. Der er kommet en ny økonomisk redegørelse, som betyder, at der igen skal regnes på skatte- og tilskudsindtægter og ske en ny vurdering af, om det er fordelagtigt at vælge statsgaranti eller selvbudgettering. Nye beregninger fremlægges forud for budgetforhandlinger. De nye beregninger vil alene kunne ændre balancen i 2026-28.

Budgetforslag overholder den økonomiske politik på tre af de fire mål; men kun i 2025

Den netop vedtagne økonomiske politik er overholdt på tre af de fire mål i 2025, hvilket alene skyldes det ekstraordinære finansieringstilskud samt compensationen vedr. grundskyld. Da dette beløb på nuværende tidspunkt alene er givet i 2025, er det også kun i dette år, den økonomiske politik er overholdt.

I overslagsårene er den økonomiske politik meget svær at overholde, når kommunens indtægter er blevet forringet og der samtidig er behov for at forøge driftsudgifterne. Begge forhold påvirker målet om driftsoverskud negativt.

Målene i den økonomiske politik er:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
----------	------	------	------	------

Driftsoverskud	195	205	215	225
Anlægsudgifter	133	151	169	190
Likviditet	400	400	400	400
Gæld	Faldende	Faldende	Faldende	Faldende

Hvor overholder budgetforslaget ikke den økonomiske politik?

Målene for kassebeholdning og gældsafvikling overholdes i alle år. Det er i forhold til driftsoverskud og anlægsudgifter, at budgetforslaget ikke opfylder den økonomiske politik i alle år. I nedenstående tabel fremgår, hvor langt fra målet, budgetforslaget pt. er:

i 1.000 kr.	2025	2026	2027	2028
Driftsoverskud	29.995	-37.649	-35.218	-71.105
Anlægsudgifter	-3.369	-1.041	-23.048	4.770

Minus betyder, at vi ligger under målet og plus, at vi ligger over målet.

Kommunen har modtaget kompensation for grundskyld

Næstved Kommune modtager 28,6 mio. kr. i kompensation vedr. grundskyld i 2025. Det er uafklaret, om der vil komme en kompensation for grundskyld i overslagsårene. Det er henlagt til forhandlingerne mellem KL og Regeringen om økonomiaftalen for budget 2026. Vi bør med rette også kunne forvente at få kompensation for de manglende indtægter i de kommende år.

Serviceudgifter i budgetforslaget til 1. behandlingen er 21,6 mio. kr. under den tekniske serviceramme

Såfremt serviceudgifter efter budgetforhandlingerne stadig ligger under den tekniske serviceramme, anbefaler direktionen, at der afsættes en servicebufferpulje på restbeløbet op til den tekniske serviceramme.

En teknisk servicebufferpulje vil i resultatopgørelsen både reducere driftsoverskuddet og den samlede balance, men tanken med puljen er, at pengene ikke skal anvendes, så der kan ses bort fra puljen, når budgetforslaget holdes op imod den økonomiske politik.

Likviditet

Med det forelagte budgetforslag, forventes følgende udvikling i likviditeten:

Ultimo 2023	634 mio. kr.
Ultimo 2024	611 mio. kr.
Ultimo 2025	631 mio. kr.
Ultimo 2026	634 mio. kr.
Ultimo 2027	613 mio. kr.
Ultimo 2028	571 mio. kr.

Gæld

I det fremlagte budgetforslag forventes følgende gældsudvikling:

Mio. kr.	Lån uden ældreboliger	Feriepengeforpligtigelse
2017	851,2	
2018	801,8	

2019	745,5	
2020	713,5	261,0
2021	657,7	198,2
2022	614,4	188,4
2023	539,4	173,6
2024	495,8	163,3
2025	448,9	152,8
2026	403,4	142,4
2027	369,5	131,9
2028	342,2	121,4

Service niveaubeskrivelser er ikke tilrettet

Dette vil først ske efter budgetvedtagelsen, hvor alle ændringer vil blive medtaget, også de ændringer der følger af et budgetforlig.

Service niveaubeskrivelserne er udarbejdet på baggrund af det budgetforslag, der forelå til budgetseminaret.

Yderligere beskrivelse af budgetforslaget:

- Direktionens budgetnotat fra budgetseminaret (bilag 1)
- Oversigt over samtlige ændringer i driftsbudgettet (bilag 2)
- Anlægsoversigt (bilag 3)
- Noter til anlægsbudgettet (bilag 4)
- Service niveaubeskrivelser (bilag 5)

Økonomi

Administrationen har ingen yderligere bemærkninger.

Bilag

Bilag 1: Administrationens budgetnotat fra budgetseminaret

Bilag 2: Oversigt over samtlige ændringer i driftsbudgettet

Bilag 3: Anlægsbudgettet 2025 - 2032

Bilag 4: Anlægsnoter

Bilag 5.1: Service niveaubeskrivelse Politikere

Bilag 5.2: Service niveaubeskrivelse Administrationen

Bilag 5.3: Service niveaubeskrivelse IT

Bilag 5.4: Service niveaubeskrivelse Ejendomme

Bilag 5.5: Service niveaubeskrivelse Tværgående Områder

Bilag 5.6: Service niveaubeskrivelse Børn Unge

Bilag 5.7: Service niveaubeskrivelse Dagtilbud

Bilag 5.8: Service niveaubeskrivelse Undervisning

Bilag 5.9: Service niveaubeskrivelse Unge og Uddannelse

Bilag 5.10: Klima, Natur og Miljø budget 2025

Bilag 5.11: Service niveaubeskrivelse Kultur og Fritid

Bilag 5.12: Service niveaubeskrivelse Trafik og grønne områder

Bilag 5.13: Serviceniveaubeskrivelse Ældre

Bilag 5.14: Serviceniveaubeskrivelse Handicap

Bilag 5.15: Serviceniveaubeskrivelse Psykiatri

Bilag 5.16: Serviceniveaubeskrivelse Aktivitetsbestemt medfinansiering KMF

Bilag 5.17: Sundheds og Forebyggelse